

STORTINGET

Representantforslag 290 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Jan Bøhler og Ole André Myhrvold

Dokument 8:290 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Jan Bøhler og Ole André Myhrvold om statlig delfinansiering av det arbeidet som Maridalens Venner i Oslo gjør for å realisere den statlige vedtatte forvaltningsplanen for Maridalen landskapsvernområde

Til Stortinget

Bakgrunn

Maridalen ble vernet som landskapsvernområde med tilhørende forskrift ved kongelig resolusjon 31. august 2001, under navnet Maridalen landskapsvernområde. Formålet med vernet er:

«... å bevare det vakre og egenartede natur og kulturlandskapet i Maridalen som helhet, med særpreg fra tidligere tiders jordbrukslandskap og med de biologiske, geologiske og kulturhistoriske elementer som bidrar til å gi området dets verdifulle karakter.»

Med basis i verneforskriften ble det av Fylkesmannen i Oslo og Akershus den 16. januar 2002 vedtatt en forvaltningsplan som inneholder nærmere retningslinjer for forvaltningen av området.

Under kapittel om skjøtsel av området heter det i innledningen til forvaltningsplanen:

«Maridalen byr på et godt bevart kulturlandskap, men det er likevel et kulturlandskap som på flere punkter er forringet gjennom de siste 30–40 årene.

Bygninger og gardsanlegg er revet, betydelige arealer dyrket mark (1000 til 1200 dekar) er tilplantet med granskog og tidligere beitemark er i ferd med å gro

igjen.»

I denne forvaltningsplanen legges vekt på tiltak for å unngå gjengroing i noen områder. På lengre sikt bør spørsmålet om restaurering og gjenoppbygging av noen elementer som er gått tapt, tas opp.

Følgende typer tiltak er prioritert:

- Nødvendige tiltak for å ikke tape verneverdi. Eksempelvis tiltak for å rydde og vedlikeholde verdifulle områder som er under gjengroing, ved rydding og slått eller beiting.
- Korrekte tiltak på bakgrunn av eksisterende kunnskap som er relativt enkle å gjennomføre som rydding av steingjerder etc.
- Tiltak for å forbedre og tilbakeføre, eksempelvis stell og reetablering av alleer og trær som er karakteristiske i landskapet.
- Enkle tiltak som kombinerer hensynet til friluftslivet og kulturminner.

Skjøtselstiltakene vil for det meste gå ut på å rydde og åpne områder som er i ferd med å gro igjen. Beiting kan mange steder være vanskelig å gjennomføre på grunn av drikkevannbestemmelser. Det er derfor foreslått at relativt store områder holdes åpne ved rydding og slått. På et senere tidspunkt må det tas stilling til hvilke områder som skal slås av naturfaglige grunner, og hvor det vil være tilstrekkelig med beite dersom beite kan gjennomføres.

Noen få historiske produksjonselementer fra jordbruksdriften foreslås restaurert, for eksempel lauvingstrær og slåtteenger. Verneforskriften hjemler ikke direkte tilbakeføring til tidligere tilstand, for eksempel åpning av tilplantede arealer som tidligere var dyrket. Det er likevel ønskelig at noen slike områder tas

i bruk til jordbruksformål igjen. Dette avhenger av om grunneier er interessert i å drive arealene som jordbruk, og om drikkevannsmyndighetene godkjenner dette. Friluftsetaten har åpnet en del arealer som er av betydning for landskapsbildet. Samtidig har Maridalens Venner satt i gang skjøtsel av spesielt verdifulle lokaliteter. Maridalens Venner har utarbeidet «Skjøtselsplan for slåttemark i Maridalen (1998)».

Under forvaltningsplanens overskrift, Videre arbeid, heter det:

«Noen spesielt verdifulle delområder skal presenteres og behandles omhyggelig. Et kjerneområde finnes rundt kirkeruinen og Kirkebygårdene. Selve landskapet har trekk fra 1800 tallets jordbrukslandskap. Gamle lauvingstrær, tidligere slåttemark, rydningsrøyser og gamle veifar ligger samlet innenfor små avstander. Maridalens Venner har engasjert seg sterkt i dette området.»

Under forvaltningsplanens plandel punkt 6. Skjøtselsplan, heter det videre:

«Utgangspunktet for skjøtselen er dagens tilstand. Skjøtselsplanen beskriver tiltak, og gir veiledning for å opprettholde dagens kvaliteter i kulturlandskapet. Noen områder, som tidligere slåtte- eller beitemark foreslås satt i stand ved rydding og slått.

Skjøtsel og opprusting av enkeltelementer: spesielle biotoper, kulturminner mm, foreslås også i noen tilfeller. Maridalens Venner har utarbeidet en skjøtselsplan for et areal mellom Gamle Maridalsvei nord for Hammeren og Lauta bekken. Skjøtselsplanen inngår i denne forvaltningsplanen.»

Oppfølging av forvaltningsplanen

Statsforvalteren for Oslo og Viken, tidligere fylkesmannen for Oslo og Akershus, har ansvar for oppfølgin-

gen av forvaltningsplanen. Statsforvalteren/fylkesmannen har over år samarbeidet med Maridalens Venner i dette arbeidet. Arbeidet til Maridalens Venner har vært støttet gjennom en årlig bevilgning fra Oslo kommune.

Oslo kommune eier store arealer og mange gårdsbruk i Maridalen. Bakgrunnen for dette eierskapet er den strenge drikkevannsforskriften for Oslos drikkevannskilde. Bevilgningen fra Oslo kommune til Maridalens Venner er kraftig redusert i 2021.

Siden forvaltningsplanen har hele 9 referanser til Maridalens Venner, er det klart at denne frivillige organisasjonen har en viktig rolle. Det er allment anerkjent at Maridalens Venner gjør en meget god jobb for å realisere forvaltningsplanen. Det er avgjørende viktig for videre oppfølging av hele forvaltningsplanen at arbeidet til Maridalens Venner kan videreføres. Dette er et meget godt eksempel på at en organisasjon som representerer frivillig sektor, kan delta i forvaltningen av statlige vedtatte verneområder.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å sikre statlig delfinansiering over Klima- og miljødepartementets budsjett av det arbeidet som den ideelle organisasjonen Maridalens Venner i Oslo utfører for å realisere den statlige vedtatte forvaltningsplanen for Maridalen landskapsvernomsråde.

8. april 2021

Per Olaf Lundteigen

Jan Böhler

Ole André Myhrvold